

**DEONTOLOGISCHE CODE VOOR LOKALE MANDATARISSEN
GEMEENTERAAD**

Goedgekeurd door de gemeenteraad
op 23 mei 2023

Stad Halle
Oudstrijdersplein 18
1500 HALLE

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	2
INLEIDING	4
Artikel 1 – Situering	4
Artikel 2 – Definitie	5
Artikel 3 – Toepassingsgebied	5
ALGEMENE PLICHTEN, UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN	5
Artikel 4 – Belangenvermenging en de schijn ervan	5
Artikel 5 – Relatie tot de burger	6
Artikel 6 – Algemeen belang	6
Artikel 7 – Voorkennis	6
Artikel 8 – Non-discriminatie	7
Artikel 9 – Bestrijden van fraude en corruptie (en de schijn ervan)	7
Artikel 10 – Gebruik van faciliteiten en middelen van het lokaal bestuur	8
Artikel 11 - Onafhankelijkheid	8
Artikel 12 – Loyauteit en respect	9
SPECIFIEKE BEPALINGEN	9
Artikel 13 - Omgaan met informatie	9
Artikel 14 – De lokale mandataris als informatiebemiddelaar over gemeentelijke dossiers	10
Artikel 15 – De lokale mandataris als vertrouwenspersoon	10
Artikel 16 – De lokale mandataris als doorverwijzer	10
Artikel 17 – De lokale mandataris als administratief begeleider en ondersteuner	10
TUSSENKOMSTEN	11
Artikel 18 – Bespoedigingstussenkomsten	11
Artikel 19 – Begunstigingstussenkomsten	11
Artikel 20 – Opname van tussenkomsten in het administratief dossier	11
ONRECHTMATIGE EN ONWETTELIJKE VOORDELEN	12
Artikel 21 – Definitie	12
Artikel 22 – Tussenkomsten	12
SCHIJNDIENSTBEToon EN ONGEVRAAGD DIENSTBEToon	12
Artikel 23 – Schijndienstbetoon	12
Artikel 24 – Ongevraagd dienstbetoon	12
BEKENDMAKING VAN DE DIENSTVERLENING	13
Artikel 25 – Definitie	13
Artikel 26 – Verkiezingspropaganda	13
BEDRIJFSBEZOeken	13
Artikel 27 – Definitie	13
ONDERLINGE ONGANG EN AFSPRAKEN OVER VERGADERINGEN	14
Artikel 28 – Onderlinge omgang en afspraken over vergaderingen	14

Naleving en handhaving van de deontologische code	15
Artikel 29.....	15
Artikel 30.....	16
Artikel 31.....	16
Artikel 32.....	16
Artikel 33.....	17
Artikel 34.....	17
Artikel 35.....	17
Artikel 36.....	17
Artikel 37.....	18

INLEIDING

Artikel 1 – Situering

Artikel 39 en 55 van het Decreet Lokaal Bestuur verplichten de gemeenteraad, respectievelijk het college van burgemeester en schepenen, een deontologische code aan te nemen.

Gelijkaardige bepalingen werden opgenomen in het decreet voor wat betreft de OCMW-raad, het Vast Bureau en het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst.

De mandatarissen mogen het vertrouwen dat ze genieten van de burgers niet schaden en moeten zich zo gedragen dat zij hun ambt niet in diskrediet brengen. Zij handelen op een manier dat zij ten opzichte van iedere burger, organisatie, instelling of bedrijf vrij blijven staan en zich zonder verplichtingen voelen.

Zij bevinden zich echter voortdurend in een dubbele positie. Enerzijds moeten zij het algemeen belang voor ogen houden en ertoe bijdragen en is het belangrijk dat zij voor de bevolking bereikbaar en aanspreekbaar zijn, anderzijds verwachten bepaalde personen, groeperingen of bedrijven dat zij hun bijzondere belangen verdedigen. Hierbij zijn zij zich ervan bewust dat zij een belangrijke maatschappelijke rol vervullen. Deze rol dient echter gestuurd te worden door een coherent geheel van richtlijnen en principes die zij in acht nemen bij de uitoefening van hun mandaat en bij de dienstverlenende activiteiten ten behoeve van de bevolking.

Deze gedragscode gaat over bestuurlijke integriteit, ofwel de mate waarin bestuurders zich in hun contacten en hun functioneren oprecht, onkreukbaar en rechtschapen gedragen.

Bestuurlijke integriteit duidt op handelen in overeenstemming met geschreven en ongeschreven waarden en normen die uitdrukking geven aan begrippen als rechtschapenheid, onkreukbaarheid, zorgvuldigheid, zuiverheid van oogmerk, betrouwbaarheid, geloofwaardigheid, loyaliteit, objectiviteit en rechtvaardigheid.

In de bestaande, voornamelijk strafrechtelijke regelgeving zijn reeds heel wat regels opgenomen om niet-integer gedrag tegen te gaan. Deze regels geven aan hoe de mandatarissen zich in bepaalde situaties moeten gedragen. Voorbeelden terzake vormen de verbodsbepalingen in het decreet lokaal bestuur bij belangenconflict (artikel 27), de diverse cumulbepalingen uit het gemeentedecreet om belangenvermenging tegen te gaan (artikel 10, 12, 47,...DLB), de wet op de partijfinanciering en verkiezingsuitgaven, de verplichting voor het indienen van een lijst van mandaten, ambten en beroepen evenals een vermogensaangifte en het inzagerecht en bezoekrecht zoals bepaald in artikel 29 van het decreet lokaal bestuur.

Er zijn echter andere gevallen denkbaar waar, alhoewel er strikt juridisch gezien bezwaren zijn, het optreden van de mandatarissen toch vragen kan oproepen.

Deze gedragscode wil een houvast geven bij concrete situaties die zich kunnen voordoen in de dagelijkse bestuurspraktijk. De richtlijnen bieden echter geen pasklare oplossingen voor alle situaties waarmee de mandatarissen geconfronteerd worden. Ze moeten als een middel ter ondersteuning gezien worden om in het dagelijkse functioneren om te gaan met deontologische problemen en dilemma's. Er zal immers altijd interpretatieruimte overblijven. De correcte naleving van deze gedragscode kan er evenwel toe bijdragen dat ook de deontologie bij de bevolking wordt versterkt.

Artikel 2 – Definitie

Deze gedragscode omvat het geheel van beginselen, gedragsregels, richtlijnen en principes, die de lokale mandatarissen tot leidraad dienen bij de uitoefening van hun mandaat en bij de dienstverlenende activiteiten ten behoeve van de bevolking.

Onder de in onderhavige code gehanteerde begrippen “burger” en “bevolking” wordt niet alleen begrepen personen, doch ook groepen, verenigingen, bedrijven en andere organisaties of entiteiten die particuliere belangen nastreven of behartigen.

Artikel 3 – Toepassingsgebied

De deontologische code is van toepassing op de lokale mandatarissen.

Voor de stad wordt hieronder begrepen:

- de burgemeester;
- de voorzitter van de gemeenteraad
- de schepenen;
- de gemeenteraadsleden;

De gedragscode is ook van toepassing op de medewerkers van de hierboven bedoelde mandatarissen, welke ook hun statuut of hoedanigheid is (persoonlijke medewerkers, kabinet- en fractiemedewerkers), op de vertrouwenspersonen, op leden die op voorstel van de fracties in de gemeenteraad worden aangeduid om te zetelen in organen van extern verzelfstandigde agentschappen, adviesraden of overlegstructuren of andere organismen waarin het bestuur is vertegenwoordigd.

De mandatarissen die krachtens een beslissing van de gemeenteraad andere mandaten bekleden, zijn er in die hoedanigheid eveneens toe gehouden de bepalingen van deze gedragscode na te leven.

Indien een mandaat namens de stad wordt opgenomen door een extern persoon, dus niet vermeld onder de eerste paragraaf van dit artikel, zal bij diens aanstelling gevraagd worden deze deontologische code te onderschrijven.

Zij zullen er tevens over waken dat zij, ook buiten hun politieke mandaten en activiteiten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer en de waardigheid van hun mandaat kunnen schaden.

ALGEMENE PLICHTEN, UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN

Artikel 4 – Belangenvermenging en de schijn ervan

Een lokale mandataris mag zijn/haar invloed en stem niet gebruiken voor het eigen persoonlijk belang. Dat mag ook niet voor het persoonlijk belang van een ander persoon of het belang van een organisatie bij wie hij/zij een directe of indirecte betrokkenheid heeft.

Een lokale mandataris gaat actief en uit zichzelf alle vormen van belangenvermenging, en zelfs de schijn daarvan, tegen. Een lokale mandataris neemt geen deel aan de bespreking en de stemming wanneer er sprake is van een beslissing waarbij belangenvermenging speelt.

Een lokale mandataris beseft dat mogelijke belangenvermenging niet beperkt is tot de bespreking en stemming. Daarom zorgt een lokale mandataris dat er ook geen enkele beïnvloeding is tijdens de andere fases van het besluitvormingsproces.

Een lokale mandataris zorgt dat bij contacten met de burger nooit de schijn gewekt wordt dat particuliere belangen begunstigd (kunnen) worden.

Een lokale mandataris mag de in artikel 10 van het Decreet Lokaal Bestuur genoemde functies niet uitoefenen.

Een lokale mandataris mag de in artikel 27 §2 van het Decreet Lokaal Bestuur genoemde overeenkomsten en handelingen niet aangaan.

Ter bevordering van de transparantie en om schijn van partijdigheid te voorkomen, meldt een lokale mandataris aan de algemeen directeur welke betaalde en onbetaalde mandaten hij/zij vervult naast het politiek mandaat bij het lokaal bestuur.

Een lokale mandataris meldt aan de algemeen directeur wanneer hij/zij substantiële financiële belangen heeft (bijvoorbeeld aandelen of opties) in een onderneming waarmee de stad zaken doet of waarin de stad een belang heeft.

De door een lokale mandataris gemelde mandaten en substantiële financiële belangen zijn openbaar en worden ter inzage gelegd. Ook een tussentijds ontstaan mandaat of belang moet meegedeeld worden. De algemeen directeur of een personeelslid dat daartoe door de algemeen directeur werd aangewezen, draagt zorg voor een geactualiseerde openbare lijst van gemelde mandaten en belangen.

Artikel 5 – Relatie tot de burger

De lokale mandatarissen zullen voor de omschrijving van hun dienstverlenende activiteiten geen termen gebruiken die verwarring kunnen scheppen met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het verstrekken van informatie of met de behandeling van klachten. Het gebruik van de termen “ombuds”, “klachtendienst” en andere afleidingen of samenstellingen is verboden.

De mandatarissen zijn niet uit op enig persoonlijk gewin, anders dan het verwerven en instandhouden van politiek draagvlak en het vertrouwen van de kiezers. Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling, doorverwijzing of begeleiding gebeurt dan ook zonder enige materiële of financiële tegenprestatie van welke aard of omvang ook, en mag geen enkele vorm van cliëntenwerving inhouden.

Artikel 6 – Algemeen belang

De mandatarissen dienen bij hun optreden zowel in als buiten het bestuur, voorrang te geven aan het algemeen belang boven particuliere belangen en zij vermijden elke vorm of schijn van belangenvermenging.

Zij waken erover dat zij, ook buiten hun politieke activiteiten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer of waardigheid van het mandaat kunnen schaden.

Artikel 7 – Voorkennis

De mandatarissen kunnen bij de uitoefening van hun mandaat kennis krijgen van vertrouwelijke informatie die voor anderen van grote waarde kan zijn. Zij verstrekken

vertrouwelijke informatie – waardevol of niet – nooit aan anderen zolang deze niet officieel openbaar is.

Artikel 8 – Non-discriminatie

De mandatarissen staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep wensen te doen, zonder onderscheid naar geslacht, huidskleur, afstamming, sociale status, nationaliteit, filosofische en/of religieuze overtuiging, ideologische of politieke voorkeur of persoonlijke gevoelens.

Artikel 9 – Bestrijden van fraude en corruptie (en de schijn ervan)

Een lokale mandataris mag zijn/haar invloed en stem niet laten kopen of beïnvloeden door geld, goederen, diensten of andere gunsten die hem/haar gegeven of beloofd werden.

Aangezien fraude en corruptie grote schade kunnen toebrengen aan het financieel belang en het imago van het bestuur, bestrijden de mandatarissen fraude en corruptie met alle mogelijke middelen. Zij zijn alert als er mogelijkheden voor fraude of corruptie ontstaan.

Het aannemen van geschenken

Een lokale mandataris neemt geen geschenken aan die hem/haar door zijn/haar functie worden aangeboden. Eventueel uitgezonderd zijn de incidentele, kleine attenties (zoals een bloemetje of een fles wijn) waarbij de schijn van corruptie en beïnvloeding minimaal is én waarbij minstens aan één van de onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- Het weigeren of teruggeven van het geschenk zou de gever ernstig kwetsen of bijzonder in verlegenheid brengen.
- De overhandiging van het geschenk vindt in het openbaar plaats.
- Het terugbezorgen van het geschenk is praktisch onwerkbaar.
- Het gaat om een prijs die door de lokale mandataris gewonnen wordt bij een tombola of activiteit.

Als geschenken (al dan niet volgens de regels in artikel 9 van deze code) in het bezit komen van een lokale mandataris, wordt dit door de lokale mandataris gemeld aan de algemeen directeur.

Afhankelijk van de aard van het geschenk en de omstandigheden waarin het gegeven werd, wordt het ofwel alsnog terugbezorgd, ofwel eigendom van de stad. De algemeen directeur registreert deze giften en geeft ze in alle transparantie een gemeentelijke bestemming.

De gemeenteraad kan in concrete gevallen afwijken van de regels die gelden over het aannemen van geschenken. Dit kan enkel in volledige openbaarheid.

Het aannemen van persoonlijke geschenken, voordelen en diensten

Een lokale mandataris accepteert geen persoonlijke geschenken, voordelen of diensten van anderen, die hem/haar uit door zijn/haar functie worden aangeboden, ontvangen, tenzij aan alle onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- Het weigeren ervan maakt het raadswerk onmogelijk of onwerkbaar.
- De schijn van corruptie of beïnvloeding is minimaal.

Een lokale mandataris gebruikt die persoonlijke geschenken, voordelen of diensten die voor zijn/haar raadswerk aangenomen mogen worden nooit voor privédoeleinden.

Het aannemen van uitnodigingen (voor bijvoorbeeld diners of recepties)

Een lokale mandataris accepteert uitnodigingen (lunches, diners, recepties en andere) die door anderen betaald of gefinancierd worden enkel wanneer aan alle onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- De uitnodiging behoort tot de uitoefening van het raadswerk.
- De aanwezigheid kan worden beschouwd als functioneel (protocollaire taken, formele vertegenwoordiging van de stad, ...).
- De schijn van corruptie of beïnvloeding is minimaal.

Het accepteren van reizen, verblijven en werkbezoeken

Een lokale mandataris accepteert werkbezoeken, waarbij reis- en verblijfkosten door anderen betaald worden alleen bij hoge uitzondering. Een dergelijke invitatie dient altijd besproken te worden op de gemeenteraad. De invitatie kan alleen geaccepteerd worden wanneer het bezoek aantoonbaar van belang is voor de stad en de schijn van corruptie of beïnvloeding minimaal is. Van een dergelijk werkbezoek wordt altijd (schriftelijk) verslag gedaan aan de raad.

Artikel 10 – Gebruik van faciliteiten en middelen van het lokaal bestuur

Een lokale mandataris houdt zich aan de regels die vastgelegd zijn over het gebruik van faciliteiten en middelen van het lokaal bestuur.

Een lokale mandataris houdt zich aan de regels die vastgesteld zijn voor het gebruik van interne voorzieningen die voor het raadswerk worden voorzien zoals opgenomen in het huishoudelijk reglement.

De mandatarissen gebruiken de middelen, materialen en faciliteiten die het bestuur hen ter beschikking stelt, alleen voor de uitoefening van hun mandaat en springen hier zuinig mee om.

Aan de mandatarissen kunnen alleen de kosten die verband houden met de uitoefening van het mandaat en die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun mandaat, terugbetaald worden. De mandatarissen kunnen de kosten voor studiedagen of vormingscursussen en de reiskosten hieraan verbonden, ingericht door overheidsinstanties, onderwijsinstellingen of V.V.S.G., terugvorderen van het gemeentebestuur, voor zover deze studiedagen of vormingscursussen relevant zijn voor de uitoefening van hun mandaat. Ze betreffen in principe enkel initiatieven in het binnenland.

De terugvorderbare kosten mogen niet buitensporig zijn en dienen vergelijkbaar te zijn met deze van vormingsinitiatieven voor het gemeentepersoneel. De kosten dienen verantwoord te worden met bewijsstukken en moeten ter goedkeuring voorgelegd aan de algemeen directeur. Hij beoordeelt of deze kosten verantwoord zijn.

Er wordt geen terugbetaling gedaan van kosten die reeds door andere instanties (privé-bedrijf, intercommunale, overheidsdienst, ...) aan de mandataris wordt terugbetaald.

Artikel 11 - Onafhankelijkheid

Mandatarissen zijn geheel vrij om zich in hun netwerken te bewegen en deel te nemen aan alle sociale activiteiten naar hun keuze.

De mandataris mag geen giften, beloningen of enig ander voordeel vragen of eisen of aannemen die van die aard zijn de beslissing te beïnvloeden.

Indien zij namens het bestuur optreden, kunnen zij aan derden geschenken geven of derden voor activiteiten uitnodigen, mits hierbij alle schijn van partijdigheid of belangenvermenging wordt vermeden en dit binnen de grenzen door het college of de bevoegde organen bepaald.

Artikel 12 – Loyauteit en respect

Loyauteit betekent in de eerste plaats trouw aan en respect voor de democratische instellingen en voor de bestaande regelgeving.

Om die opdracht waar te maken dienen de mandatarissen te streven naar een vlotte samenwerking met de administratie, waarbij het belang van de organisatie centraal staat.

Ook wordt eerlijkheid en respect verwacht in de omgang met anderen (burgers, mandatarissen, personeelsleden en andere contactpersonen). Dit houdt onder meer in dat een mandataris niets doet of zegt wat iemand anders als een inbreuk op zijn of haar waardigheid kan beschouwen. Eveneens zijn geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag, zowel d.m.v. woorden als door feitelijke handelingen of gedragingen, verboden.

SPECIFIEKE BEPALINGEN

Artikel 13 - Omgaan met informatie

De gemeenteraad werkt onder het principe van principiële openbaarheid. Zij ziet erop toe dat het college van burgemeester en schepenen alle relevante informatie aangaande dossiers, stukken en akten openbaar toegankelijk maakt.

Een lokale mandataris communiceert eerlijk over de redenen en motieven op basis waarvan hij/zij individueel gestemd heeft. Daarnaast communiceert een lokale mandataris eerlijk over de reden en motieven op basis waarvan de raad als geheel de beslissing genomen heeft.

Een lokale mandataris is gebonden aan het beroepsgeheim wanneer hij/zij door de functie van lokale mandataris kennis krijgt van geheimen die door personen aan de stad zijn toevertrouwd. Bekendmaking van deze geheimen is verboden, behalve wanneer de wet de openbaring oplegt of mogelijk maakt.

Naast het strenge beroepsgeheim geldt eveneens een geheimhoudingsplicht voor lokale mandatarissen. Deze plicht beschermt wat besproken wordt tijdens een besloten vergadering (feiten, meningen, overwegingen...).

Een lokale mandataris heeft een algemene discretieplicht. Hij/zij gaat op discrete en voorzichtige wijze om met de informatie die hem/haar toekomt in de uitoefening van zijn/haar functie

Een lokale mandataris gebruikt de informatie die hij/zij kreeg door de uitoefening van zijn/haar functie enkel voor zijn/haar raadswerk en niet voor zijn/haar persoonlijk belang of voor het persoonlijk belang van anderen.

Een lokale mandataris maakt brieven niet openbaar en stuurt e-mails niet door wanneer het niet zeker is dat de afzender daarmee zou instemmen. Bij twijfel over de bedoeling van de afzender wordt de expliciete toestemming gevraagd.

Artikel 14 – De lokale mandataris als informatiebemiddelaar over gemeentelijke dossiers

Het behoort tot de wezenlijke taken van de lokale mandataris informatie te ontvangen en te verstrekken, in het bijzonder over de diensten die instaan voor informatieverstrekking en over de manier waarop de burger zelf informatie kan opvragen in het kader van de openbaarheid van bestuur.

Zij stellen informatie ter beschikking van de burger met betrekking tot de werking van de ombudsdiensten en van de diensten die instaan voor de behandeling van klachten van de burger over het optreden of het-niet optreden van de overheid.

Informatie waarop de vraagsteller geen recht kan laten gelden, die de goede werking van de administratie kan doorkruisen, die de privacy van anderen in het gedrang kan brengen of die in overeenstemming met wettelijke of reglementaire bepalingen, bijvoorbeeld betreffende de openbaarheid van bestuur, niet mag worden meegedeeld, mag door de mandataris niet worden doorgespeeld, ook niet nadat het mandaat is afgelopen.

Artikel 15 – De lokale mandataris als vertrouwenspersoon

In het kader van hun algemene luisterbereidheid kunnen lokale mandatarissen de rol vervullen van vertrouwenspersoon. Zij nemen daarbij de nodige discretie in acht.

Artikel 16 – De lokale mandataris als doorverwijzer

De lokale mandatarissen verwijzen de vraagsteller waar mogelijk door naar de bevoegde administratieve diensten.

Waar het gaat om de behandeling van klachten en/of conflicten, worden de belanghebbenden in eerste instantie doorverwezen naar de bevoegde klachten- of ombudsdienst.

Artikel 17 – De lokale mandataris als administratief begeleider en ondersteuner

De lokale mandatarissen kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met de betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen nopens de stand van zaken in een dossier, daarover nadere uitleg en toelichting te vragen en vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Zij hebben het recht vragen te stellen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of een genomen beslissing, en naar de verantwoording voor het niet-beantwoorden van vragen door de burger gesteld, binnen de afspraken die daarover gemaakt zijn.

Bij de administratieve begeleiding en ondersteuning van de burgers respecteren zij de onafhankelijkheid van de diensten en de personeelsleden, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

De briefwisseling (brieven, e-mails) met de overheid, gevoerd in het kader van de administratieve begeleiding en ondersteuning, wordt uitsluitend op naam van de burger

gevoerd. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de ondersteunende en begeleidende rol van de lokale mandataris.

TUSSENKOMSTEN

Artikel 18 – Bespoedigingstussenkomsten

Bij het behartigen van dossiers en het begeleiden van vraagstellers respecteren de mandatarissen de normale objectieve behandelingsprocedure en –termijn.

Bespoedigingstussenkomsten, waarbij zij een administratieve of gerechtelijke procedure proberen te versnellen in dossiers die zonder hun tussenkomst weliswaar een langere verwerkings- of behandelingsperiode, maar toch een regelmatige afloop of resultaat zouden krijgen, zijn niet toegestaan.

Tussenkomsten zijn toegelaten voor zover ze betrekking hebben op:

- vragen naar de redenen en oorzaken van de langdurige of laattijdige behandeling van een dossier
- het vestigen van de aandacht op of het meedelen, aan de behandelende ambtenaar of dienst, van bijzondere gegevens en relevante informatie die een versnelde behandeling van het dossier, gelet op de hoogdringendheid ervan, objectief rechtvaardigen
- vragen om toelichting bij de toepasselijke regelgeving
- vragen met betrekking tot de aan een genomen beslissing ten grondslag liggende elementen en motieven

Artikel 19 – Begunstigingstussenkomsten

Begunstigingstussenkomsten, waarbij de lokale mandataris zijn voorspraak aanwendt teneinde de afloop of het resultaat van een zaak of een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin, zijn niet toegestaan. Tussenkomsten bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van de kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie en de gerechtelijke sector, zijn dus verboden.

Lokale mandatarissen die om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een functie, aanstelling of bevordering ambiëren, delen betrokkene mee dat de aanstelling, benoeming of bevordering gebeurt op basis van de geldende normen en procedures. Zij verwijzen de belanghebbende door naar de bevoegde dienst of instantie.

Worden niet beschouwd als begunstigingstussenkomsten en zijn daardoor toegestaan:

- het inwinnen en verstrekken van informatie en inlichtingen betreffende de modaliteiten, voorwaarden en organisatie van selectieprocedures, examens, geschiktheids- en bekwaamheidstests en de procedures betreffende benoemingen, aanstellingen en bevorderingen;
- als waarnemer aanwezig zijn bij de selectieproeven;
- het informeren van de belangstellenden met betrekking tot werkaanbiedingen en vacatures in de particuliere en overheidssector.

Artikel 20 – Opname van tussenkomsten in het administratief dossier

De naleving van de deontologische code veronderstelt openbaarheid als enige fundamentele structurele oplossing om ongeoorloofde tussenkomsten te verhinderen.

De algemeen directeur neemt de nodige maatregelen opdat de dossierbehandelende personeelsleden alle tussenkomsten, welke de aard van de tussenkomst of hoedanigheid van de interveniënt ook zij (ook uitgaande van politieke mandatarissen en partijfunctionarissen op alle niveaus, vertegenwoordigers van drukingsgroepen en publieke, semi-publieke of privé-hulpverleners) opnemen in het desbetreffende administratieve dossier.

De behandelende ambtenaar deelt de interveniënt mee dat de tussenkomst bij het dossier zal worden gevoegd.

Worden niet beschouwd als tussenkomsten die in het dossier dienen worden opgenomen:

- louter informatieve vragen van algemene of technische aard
- vragen en/of tussenkomsten van uitvoerende mandatarissen in het kader van hun functionele en hiërarchische relaties ten aanzien van de behandelende personeelsleden of diensten.

ONRECHTMATIGE EN ONWETTELIJKE VOORDELEN

Artikel 21 – Definitie

Elke bevoordeling of poging tot bevoordeling, waarbij de burger, een organisatie of een vereniging door toedoen, bemiddeling of voorspraak van een lokale mandataris iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.

Artikel 22 – Tussenkomsten

Tussenkomsten van lokale mandatarissen met de bedoeling de toewijzing en/of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

Mandatarissen dienen zich van elke individuele sturing in de normale, dagelijkse dienstverlening te onthouden. Ze vermijden elke tussenkomst om te vermijden dat de indruk wordt gewekt dat slechts door hun tussenkomst de normale dienstverlening kon worden verkregen.

SCHIJNDIENSTBEToon EN ONGEVRAAGD DIENSTBEToon

Artikel 23 – Schijndienstbetoon

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide zijn gekomen (eventueel zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd) zijn niet toegestaan. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal de lokale mandataris hem niet aanschrijven of contacteren teneinde hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, in kennis te stellen van de beslissing die betreffende het dossier genomen werd.

Artikel 24 – Ongevraagd dienstbetoon

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen wel degelijk daadwerkelijk optreden teneinde een gunstige afloop van een dossier te bewerkstelligen, maar zonder dat de burger daarom gevraagd heeft, zijn niet toegestaan.

BEKENDMAKING VAN DE DIENSTVERLENING

Artikel 25 – Definitie

Het is de lokale mandatarissen verboden rechtstreeks of onrechtstreeks publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten. Ze kunnen bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking door het bekendmaken van een of meer contactadressen, naam en mandaat van de lokale mandataris, spreekuren, telefoon- en faxnummer en e-mailadres. Eventueel kan een foto van bescheiden afmetingen worden gepubliceerd. De bekendmaking gebeurt voor alle mandatarissen op dezelfde manier.

Deze bepaling is niet van toepassing op bladen van politieke partijen of op de eigen politieke publicaties.

Artikel 26 – Verkiezingspropaganda

De lokale mandatarissen maken in hun verkiezingspropaganda en – mailings, die individueel geadresseerd zijn, geen melding van diensten die zij eventueel voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten.

BEDRIJFSBEZOEKEN

Artikel 27 – Definitie

Volgende richtlijnen gelden bij bedrijfsbezoeken, op uitnodiging van de betrokken bedrijven, en dit met het oog op mogelijke overeenkomsten, met het stadsbestuur, betreffende werken, leveringen en diensten:

1. lokale mandatarissen brengen enkel bezoeken aan bedrijven of realisaties vanuit:
 - a. ofwel de specifieke bevoegdheid van een uitvoerend ambt in het college van burgemeester en schepenen/vast bureau of in een gemeentelijk organisme; in dit geval wordt het bezoek voorafgaandelijk ter goedkeuring voorgelegd aan het betrokken uitvoerend orgaan waaruit de bevoegdheid wordt geput;
 - b. ofwel vanuit de werking van een algemene overlegcommissie of raadscommissie, die voorafgaandelijk over het bezoek beraadslaagt en beslist;In beide gevallen moeten de bezoeken in de eerste plaats tot doel hebben een evaluatie te maken van projecten die door andere lokale besturen werden gerealiseerd;
2. in perioden voorafgaand aan de gunning van werken, leveringen en diensten zijn bezoeken aan de betrokken belanghebbende bedrijven verboden; dit geldt ook ten aanzien van bedrijven die het voorwerp uitmaken van vergunningen of adviezen, af te leveren resp. te formuleren door het stadsbestuur, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen betreffende de opdrachten van de ambtenaren, belast met het voorafgaand onderzoek in het kader van de vergunnings- of adviesprocedures;
3. het is de lokale mandatarissen in het kader van hun mandaat verboden deel te nemen aan door bedrijven gefinancierde reizen of verblijven, welke ook de doelstellingen of oogmerken van de reis of van het verblijf in kwestie zijn;

4. van ieder bedrijfsbezoek dient een beknopt verslag te worden opgesteld dat moet worden voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen en aan de gemeenteraad;
5. het is de lokale mandatarissen verboden dure geschenken te aanvaarden; giften en geschenken van geringe of symbolische waarde mogen aanvaard worden, maar moeten vermeld worden in het in het vorig lid bedoelde bedrijfsbezoekverslag.

De bepalingen van de nummers 2 en 5, zijn niet van toepassing op reizen en bedrijfsbezoeken die lokale mandatarissen doen uit hoofde van hun ambt met het oog op de economische, sociale en/of culturele promotie van de gemeente, voor zover door bevoegde organen zodanig is goedgekeurd of erkend.

ONDERLINGE ONGANG EN AFSPRAKEN OVER VERGADERINGEN

Artikel 28 – Onderlinge omgang en afspraken over vergaderingen

Raadsleden gaan respectvol om met elkaar, de leden van het college en de personeelsleden van de stad.

Raadsleden richten zich tot elkaar, de leden van het college van burgemeester en schepenen, de algemeen directeur en de andere personeelsleden op een correcte wijze en dit zowel verbaal, non-verbaal als schriftelijk, inclusief de elektronische communicatie.

Lokale mandatarissen houden zich tijdens vergaderingen van de politieke organen aan het huishoudelijk reglement en volgen de aanwijzingen van de voorzitter hierover op.

Lokale mandatarissen onthouden zich in het openbaar, dus ook in openbare raads- en commissievergaderingen, van negatieve uitlatingen over individuele personeelsleden.

Artikel 28 bis : Onderlinge omgang op sociale media

Het gebruik van sociale media heeft een grote vlucht genomen. Ook mandatarissen maken frequent gebruik van sociale media. Het is daarom aangewezen een aantal basisprincipes en richtlijnen uiteen te zetten omtrent het gebruik van sociale media door mandatarissen.

Als basis geldt steeds de onderhavige deontologische code.

Voorts geldt dat communicatie op sociale media over gemeentelijke aangelegenheden gebeurt op een volwassen en hoffelijke manier, zonder verwijten en beledigingen, noch gericht aan andere mandatarissen, noch aan andere particulieren.

Er kan en mag uiteraard een respectvol debat ontstaan over het gemeentelijk beleid. Echter, als er bemerkingsen zijn rond bepaalde beslissingen die genomen zijn binnen gemeentelijke organen, zijn zowel de gemeente- of OCMW-raad, als de verschillende commissies (commissie stadsontwikkeling, commissie samenleving en commissie dienstverlening & algemeen beleid) de ideale fora om deze ten gronde aan te kaarten.

Mandatarissen dienen zich terdege bewust te zijn van hun rol als informatieverstrekker. Een mandataris dient zorgvuldig, correct en te goeder trouw om te gaan met informatie waarover men beschikt vanuit het ambt, niet in het minst wanneer men deze informatie deelt via sociale media.

In zijn/haar boodschappen op sociale media vermeldt of betreft de mandataris het personeel van de stad/OCMW en haar instellingen niet.

Mandatarissen onthouden zich overeenkomstig artikel 22 van onderhavige deontologische code van elke individuele sturing in de normale, dagelijkse dienstverlening om te vermijden dat de indruk wordt gewekt dat slechts door hun tussenkomst de normale dienstverlening kon worden verkregen.

Ook en vooral op sociale media geniet een mandataris geen strafrechtelijke immuniteit. Ook al heeft hij/zij het recht om vrij zijn/haar mening te uiten zoals iedere burger, blijft dit recht beperkt tot het recht gewaarborgd bij artikel 19 van de gecoördineerde grondwet. Indien hij/zij zich publiekelijk schuldig zou maken aan smadelijke, eerrovende of lasterlijke uitspraken, zou hij/zij hiervoor zowel strafrechtelijk als burgerrechtelijk aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Een mandataris is bovendien gebonden door het beroepsgeheim.

Bij betwistingen m.b.t. het gebruik van sociale media door mandatarissen is de commissie dienstverlening en algemeen beleid bevoegd om hierover te oordelen.

Naleving en handhaving van de deontologische code

Artikel 29

De gemeenteraad richt een deontologische commissie op.

De samenstelling van de deontologische commissie volgt de samenstelling van de overige gemeentaadcommissies. De fracties vaardigen als volgt hun vertegenwoordigers af:

- NVA: 4 vertegenwoordigers
- CD&V en Vooruit: 2 vertegenwoordigers
- Groen, Vlaams Belang, Halle 2019: 1 vertegenwoordiger

Onafhankelijke raadsleden raadsleden vormen geen fractie en zijn niet vertegenwoordigd in de commissies.

De voorzitter van de gemeenteraad wordt toegevoegd als voorzitter van de deontologische commissie die dus in totaal 12 leden zal tellen.

Elk lid van de commissie heeft stemrecht. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

Elke fractie wijst het mandaat in de commissie toe met een voordracht gericht aan de voorzitter van de gemeenteraad. Bij deze voordracht kunnen ook één of meer plaatsvervangers aangeduid worden die in opgesomde volgorde het commissielid vervangen bij afwezigheid of wanneer die betrokken partij is. Een plaatsvervanger is een raadslid voorgedragen door dezelfde fractie, tenzij de fractie maar één lid telt. In dat geval kan ook een raadslid van een andere fractie voorgesteld worden. Een fractie kan tijdens de bestuursperiode steeds beslissen een ander lid aan te duiden en/of één of meer plaatsvervangers te vervangen of toe te voegen.

Gaat het om een mogelijke schending van de code door de voorzitter van de commissie, dan

wordt tijdens de hele procedure daarover de voorzitter vervangen conform art. 7, §5, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur.

Gaat het om een mogelijke schending van de code door een lid van de commissie, dan wordt tijdens de hele procedure daarover het lid vervangen door een plaatsvervanger in volgorde van hoe ze door de fractie werden voorgedragen.

Artikel 30

De voorzitter van de deontologische commissie is verantwoordelijk voor de oproeping en stelt de agenda op.

De commissie wordt bijeengeroepen wanneer dat nodig is overeenkomstig artikel 35 en volgende van deze code. De voorzitter is daarenboven gehouden de commissie bijeen te roepen op aanvraag van minstens een derde van haar leden.

De oproepingen vermelden in elk geval de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering en worden tenminste 8 dagen voor de vergadering aan de leden bezorgd. In geval van hoogdringendheid, te beoordelen door de voorzitter, wordt de bijeenroeping tenminste 3 dagen voor de vergadering bezorgd. De agendapunten moeten voldoende duidelijk omschreven zijn. Voor elk agendapunt wordt het dossier dat erop betrekking heeft, ter beschikking gesteld van de leden van de commissie vanaf de verzending van de agenda.

De bezorging van de oproeping, de agenda en het dossier gebeurt op dezelfde wijze als dat gebeurt in de raad, met als verschil dat enkel de leden van de deontologische commissie deze oproep, agenda en dossiers ontvangen.

De vergaderingen van de deontologische commissie zijn niet openbaar.
De deontologische commissie kan geldig vergaderen en beraadslagen, ongeacht het aantal aanwezige leden.

De leden van de commissie werken volgens volgende principes:

De handhaving is onpartijdig.

Men is terughoudend met publiciteit.

Men gaat zorgvuldig om met de vermeende schender.

Artikel 31

De commissie is onder meer bevoegd voor:

- Het formuleren van een gemotiveerd advies aan de raad over het vermoeden van een schending van deze code door personen die door deze code gevat worden zoals voorzien in de procedure van artikel 34 tot 36 van deze code.
- Het geven van adviezen en aanbevelingen aan de raad over de inhoud van deze code met het oog op het bijsturen ervan.
- ...

Artikel 32

De gemeenteraad ziet erop toe dat de fracties en de individuele lokale mandatarissen volgens de deontologische code handelen.

Er zijn verschillende fasen te onderscheiden die spelen bij het toezien op de naleving van de deontologische code, namelijk:

- het voorkomen van mogelijke schendingen
- het signaleren van vermoedens van schendingen van de deontologische code
- het eventueel onderzoeken van vermoedens van schendingen van de deontologische code
- het eventueel zich uitspreken over schendingen van de deontologische code

Artikel 33

Wanneer een lokale mandataris twijfelt of een handeling die hij/zij wil verrichten een overtreding van de code zou kunnen zijn, wint het lid hierover advies in bij de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

Artikel 34

Wanneer een lokale mandataris twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een andere lokale mandataris, dan waarschuwt hij/zij die persoon. De lokale mandataris verwoordt de twijfels en verwijst de betrokkene zo nodig door naar de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

Artikel 35

Wanneer een lokale mandataris vermoedt dat een regel van de deontologische code is overtreden door een andere lokale mandataris, dan kan hij/zij dit aanklaarten bij de algemeen directeur (of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen).

Al dan niet na het gesprek met de algemeen directeur (of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen), wanneer het vermoeden van een schending blijft bestaan, meldt de lokale mandataris dit aan de voorzitter van de gemeenteraad en aan de algemeen directeur die samen een vooronderzoek doen onder mandaat van de deontologische commissie. De algemeen directeur kan een personeelslid aanwijzen om dat in zijn/haar plaats te doen.

Artikel 36

Wanneer de raadsvoorzitter en de algemeen directeur (of het daartoe aangewezen personeelslid) besluiten dat de melding onontvankelijk is dan betekent dit meteen het einde van de procedure die gestart werd naar aanleiding van dit vermoeden. De commissieleden worden hierover wel geïnformeerd.

Is de melding ontvankelijk dan onderzoekt de commissie de melding. De voorzitter van de deontologische commissie roept de commissie bijeen binnen de dertig dagen na de melding. De periode van dertig dagen wordt geschorst van 11 juli tot en met 15 augustus.

De commissie onderzoekt de melding en geeft zowel de melder als de vermeende schender de kans zich te laten horen. Ook mogelijke getuigen kunnen gehoord worden. Niemand kan

daartoe verplicht worden.

Na het horen van betrokkenen bespreekt de commissie het vermoeden van schending en wordt een gemotiveerd advies overgemaakt aan de gemeenteraad.

Artikel 37

Enkel de gemeenteraad kan zich uitspreken of een mandataris van de gemeente een schending heeft begaan. Dat kan op basis van het gemotiveerd advies van de deontologische commissie. Als de raad beslist om af te wijken van het advies dan moet de vermeende schender de kans krijgen om door de raad zelf gehoord te worden vooraleer de raad ten gronde besluit.

Wanneer de gemeenteraad vaststelt dat deze code geschonden werd door een mandataris van de gemeente, dan kan de raad:

- zich uitdrukkelijk distantiëren van het gedrag van een raadslid.
- vragen dat het raadslid zich verontschuldigt.
- beslissen een melding te doen bij het parket of Audit Vlaanderen.
- bij kennelijk wangedrag of grove nalatigheid van of door de burgemeester, een schepen of de raadsvoorzitter een dossier overmaken aan de Vlaamse regering zodat die een tuchtonderzoek kan instellen.